

ALEXANDRE DUMAS

STĂPÂNUL LUPILOR

Ediția a II-a

Traducere din limba franceză și note de
Octavian Soviany

Editura Paralela 45

Redactare: Mihaela Pogonici
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Irina Bogdan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUMAS, ALEXANDRE *tatăl*

Stăpânul lupilor / Alexandre Dumas; trad. din lb. franceză și note de

Octavian Soviany. – Ed. 2-a. – Pitești: Paralela 45, 2022

ISBN 978-973-47-3629-4

I. Soviany, Octavian (trad.; note)

821.133.1

Le meneur de loups

Alexandre Dumas

Copyright © Editura Paralela 45, 2022

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar
conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

Cuprins

Introducere	7
Capitolul I. <i>Vânătorul de lupi al monseniorului</i>	35
Capitolul II. <i>Seniorul și papugiul</i>	45
Capitolul III. <i>Agnelette</i>	59
Capitolul IV. <i>Lupul negru</i>	70
Capitolul V. <i>Pactul</i>	81
Capitolul VI. <i>Firul de păr al lui Scaraoțchi</i>	92
Capitolul VII. <i>Argatul de la moară</i>	103
Capitolul VIII. <i>Dorințele lui Thibault</i>	113
Capitolul IX. <i>Stăpânul lupilor</i>	122
Capitolul X. <i>Judele Magloire</i>	133
Capitolul XI. <i>David și Goliat</i>	143
Capitolul XII. <i>Doi lupi la stână</i>	156
Capitolul XIII. <i>În care se arată că o femeie nu vorbește niciodată mai convingător decât atunci când nu vorbește</i>	173
Capitolul XIV. <i>O nuntă la țară</i>	188
Capitolul XV. <i>Seniorul de Vauparfond</i>	199
Capitolul XVI. <i>Subreta unei dame de viță</i>	208

Capitolul XVII. <i>Contele de Mont-Gobert</i>	219
Capitolul XVIII. <i>Moarte și înviere</i>	229
Capitolul XIX. <i>Care e viu? Care e mort?</i>	237
Capitolul XX. <i>Întâlnirea e onorată</i>	247
Capitolul XXI. <i>Geniul răului</i>	260
Capitolul XXII. <i>Ultima dorință a lui Thibault</i>	276
Capitolul XXIII. <i>Aniversarea</i>	284
Capitolul XXIV. <i>O vânătoare turbată</i>	293

EDITURA PARALELA 45

Introducere

I

*Cine era Mocquet și cum a ajuns povestitorul
să ia cunoștință de această istorie*

Oare de ce, de-a lungul primilor mei douăzeci de ani de viață literară, m-am întors atât de rar, cu gândul și amintirea, la orașelul în care m-am născut, la pădurile care îl înconjoară, la satele din împrejurimi? Oare de ce toată această lume a copilăriei mele mi s-a părut dispărută, acoperită parcă de un nor, în timp ce viitorul spre care înaintam îmi apărea limpede și strălucitor, ca acele insule magice pe care Columb și tovarășii săi le-au luat drept niște coșulețe cu flori ce pluteau pe apele mării?

Pentru că, vai, în primii douăzeci de ani de viață ai drept călăuză speranța, iar în ultimii douăzeci – realitatea.

Începând din ziua în care, ca un călător obosit, îți lași toiagul din mână, îți desfaci cingătoarea și te așezi la marginea drumului, începând din ziua aceea privești înapoi la drumul parcurs și, cum de data aceasta viitorul este cel care se acoperă de ceață, începi să scrutezi adâncurile trecutului.

Când ești pe punctul de a pătrunde în niște mări de nisip, zărești deodată cu mirare în urma ta oaze minunate de umbră și

de verdeață, pe lângă care ai trecut nu numai fără să te oprești, dar aproape și fără să le vezi.

Am umblat așa repede! Ne-am grăbit să ajungem acolo unde nu ajungi niciodată: la fericire.

Atunci îți dai seama cât ai fost de orb și de nerecunoscător; atunci îți spui că dacă ai mai întâlni vreodată în drum unul dintre aceste umbrare de verdeață, te-ai opri acolo pentru tot restul vieții și ți-ai instala cortul acolo, pentru a-ți sfârși zilele în locul acela.

Dar, deoarece corpul nu se mai poate întoarce în urmă, doar memoria este cea care întreprinde pelerinajul acesta pios spre zilele de la început, doar ea se întoarce la izvoarele vieții, ca bărcile acelea ușoare, cu pânzele albe, care urcă spre izvoarele râului.

Corpul își continuă drumul, dar, fără memorie, el este o noapte fără stele și o lampă fără lumină.

Atunci corpul și memoria urmează două drumuri opuse.

Corpul înaintează la întâmplare către necunoscut.

Memoria, ca un foc nebunatic și strălucitor, zburătăcește deasupra urmelor pe care le-ai lăsat și este sigură că nu se va rătăci.

Apoi, după ce a vizitat fiecare oază, după ce a cules fiecare amintire, revine în zbor la corpul din ce în ce mai obosit și, ca un zumzet de albină, ca un cântec de pasăre, ca susurul unui izvor, îi povestește ce a văzut.

Și, ascultându-i povestea, ochiul călătorului se reînsuflește, gura îi surâde, chipul i se luminează.

E o faptă bună a Providenței, care neputându-l duce înapoi, în tinerețe, face acum tinerețea să vină la el.

Și, de atunci, călătorului îi place să povestească tare tot ce i-a spus în șoaptă memoria.

Oare viața este rotundă, asemenea pământului? Și îi facem, fără să ne dăm seama, ocolul? Și oare, în timp ce ne apropiem de mormânt, ne apropiem iarăși de leagăn?

II

Nu știu, dar așa mi s-a întâmplat mie.

La prima mea oprire pe drumul vieții, la prima mea privire în urmă, am povestit mai întâi istoria lui Bernard și a unchiului său Berthelin, apoi pe aceea a lui Pitou, a logodnicei sale și a mătușii Angélique, apoi pe aceea a lui Conscience Inocentul și a logodnicii lui Mariette, apoi pe aceea a Catherinei Blum și a lui moș Vatrîn.

Astăzi vă voi spune povestea lui Thibault, stăpânul lupilor, și a seniorului de Vez.

Cum am luat cunoștință de întâmplările pe care vi le voi înfățișa?

O să vă spun.

Mi-ați citit *Memoriile* și vă mai amintiți cumva de un prieten al tatălui meu pe nume Mocquet?

Dacă le-ați citit, vă amintiți vag de acest personaj.

Dacă nu le-ați citit, nu aveți cum.

Și într-un caz și în celălalt e important, așadar, să vi-l aduc în fața ochilor pe Mocquet.

Pe vremea primelor mele amintiri, adică atunci când aveam vreo trei ani, locuiam, tata, mama și cu mine, într-un mic castel numit *Les Fossés*, situat la granița dintre departamentele Aisne și Oise, între Haramont și Longpré.

I se spunea așa fiindcă era înconjurat de niște șanțuri uriașe pline de apă.

Nu pomenesc de sora mea; era într-un pension la Paris și n-o vedeam decât o lună pe an, în timpul vacanței.

Personalul casei, în afară de tata, de mama și de mine, se compunea:

- 1 Dintr-un câine mare și negru pe nume Truffe, care se bucura de privilegiul de a fi binevenit pretutindeni, din moment ce făcusem din el animalul meu de călărie.

- 2 Dintr-un grădinar pe nume Pierre, care făcea pentru mine, în grădină, importante provizii de broaște și șerpi, niște animale față de care arătam o vie curiozitate.
- 3 Dintr-un negru, pe nume Hyppolite, valetul tatălui meu, un fel de Jocrisse¹ negru, ale cărui neghiobii deveniseră proverbiale și pe care tata îl păstra, cred, în slujbă doar pentru a putea completa o serie de anecdote ce ar fi putut să rivalizeze cu jeannoteriile lui Brunet².
- 4 Dintr-un paznic pe nume Mocquet, față de care nutream o mare admirație pentru că, seară de seară, povestea niște istorii nemaipomenite cu stafii și vârcolaci, pe care le întrerupea însă de îndată ce apărea *generalul*, așa cum îi spunea Mocquet tatălui meu.
- 5 Dintr-o bucătăreasă pe nume Marie. Aceasta se pierde pentru mine în ceață, e doar un nume pe care îl dau unei forme incerte ce apare în memoria mea, dar care, din câte îmi amintesc, nu avea nicio trăsătură poetică.

De altfel, astăzi nu ne vom ocupa decât de Mocquet.

Să încercăm să-l cunoaștem, ca fizic și ca moral.

III

Ca fizic, Mocquet era un bărbat de vreo patruzeci de ani, scund, îndesat, cu umeri solizi, cu picioare puternice. Avea pielea înnegrită de arșiță, ochi mici și pătrunzători, părul pe cale de a încărunți, niște favoriți negri, care îi treceau pe sub gât ca un colier.

Îmi apare din adâncul amintirilor cu un tricorn pe cap, într-o vestă verde cu nasturii argințați și în niște pantaloni de catifea, cu tolba pe umăr, cu pușca în mână și cu pipa în gură.

---

¹ Personaj de comedie, valet caracterizat prin stupiditate și stângăcie.

² Pierre Nicolas Brunet (1733-1771) – dramaturg, autorul unor comedii de succes.

Capitolul I

Vânătorul de lupi al monseniorului

Seniorul Jean, baron de Vez, era un vânător aprig.

Dacă o să urmați valea frumoasă, care merge de la Berval la Longpré, veți vedea, în stânga, un turn vechi, care o să ni se pară și mai înalt, încă și mai masiv, pentru că e singuratic.

Astăzi el e proprietatea unui prieten al celui care vă povestește această istorie, iar lumea s-a obișnuit atât de mult cu înfățișarea lui teribilă, încât orice țaran merge vara să caute puțină umbră la picioarele lui, fără să-i fie frică mai tare decât drepnelor cu mari aripi negre și cu țipete ascuțite sau rândunelelor cu ciripit dulce care vin vară de vară pentru a-și face cuiburile aici.

Dar în epoca despre care vorbim, adică pe la 1780, reședința seniorială din Vez arăta altfel și nu părea atât de inofensivă. Era o construcție din secolul al XII-lea sau al XIII-lea, căreia trecerea anilor nu-i schimbase cu nimic, cel puțin în exterior, înfățișarea teribilă. E adevărat că straja, cu pas măsurat și cască strălucitoare, nu se mai preumbla sus, pe metereze; e adevărat că arcașul gata să sune din corn nu mai stătea de veghe în turn; e adevărat că doi războinici nu mai stăteau la poternă, pregătiți ca, la cel mai mic semn de primejdie, să ridice podul mobil și să coboare poarta de gratii. Dar tocmai din cauza izolării sale, gigantul de granit, între ale cărui ziduri mai fremăta încă viața, avea majestatea terifiantă a lucrurilor mute și imobile.

Castelanul nu era totuși un om rău și, după câte spuneau oamenii care îl cunoșteau mai bine decât muritorii de rând și puteau să-i facă dreptate, pricinaia mai mult zgomot decât neazuri și mai multă teamă decât samavolnicii, dar asta numai atunci când era vorba de oameni.

Căci era dușmanul declarat, necruțator și de moarte al tuturor animalelor din pădure.

Era marele vânător de lupi al monseniorului Louis-Philippe d'Orléans, al patrulea cu acest nume, slujbă care îi permitea să-și satisfacă patima veșnic nedomolită pentru vânătoare.

Cu baronul Jean te puteai înțelege în legătură cu orice lucru până la urmă, chiar dacă asta nu se întâmpla tocmai ușor; dar, când era vorba de vânătoare, rareori puteai să-l scoți dintr-ale sale, dacă îi intra vreo idee fixă în cap.

Umbla vorba că se căsătorise cu o fiică naturală a prințului; ceea ce îi adusese, pe lângă slujba de mare vânător de lupi, și o putere aproape absolută pe domeniile ilustrului său socru, putere pe care nimeni nu îndrăznea să i-o conteste, mai ales de când domnul duce d'Orléans, recăsătorindu-se în 1773 cu doamna de Montesson, aproape că-și lăsase în părăsire castelul de la Villers-Cotterêts în favoarea încântătoarei sale reședințe de la Bagnolet, unde erau primite spiritele sclipitoare ale timpului și se jucau comedii.

De aceea, rareori se întâmpla ca în fiecare zi lăsată de Dumnezeu, fie că soarele strălucea deasupra pământului, fie că țărâia o ploaie posomorâtă, fie că iarna acoperea câmpiile cu lînțoliul ei alb, fie că primăvara își desfășura peste pajiști covorul ei verde, rareori se întâmpla, așadar, să nu vezi, între ceasurile opt și nouă dimineața, poarta cea mare a castelului deschizându-se și lăsându-i să iasă mai întâi pe baronul Jean, apoi pe primul său hăitaș, Marcotte, apoi pe ceilalți hăitași, apoi câinii legați, duși de lesă de slugi și supravegheați de jupân Engoulevant,

hăițaș-aspirant, care, asemenea călăului german, ce trece, el singur, în urma nobililor și înaintea burghezilor, fiind ultimul dintre nobili și primul dintre burghezi, mergea imediat după hăițași și înaintea servitorilor de la câini, fiind ultimul dintre hăițași și cea dintâi dintre slugi.

Tot alaiul înainta cu mare pompă; cai englezești, câini de ai noștri; doisprezece cai, patruzeci de câini.

Să începem prin a spune că baronul Jean, cu acești doisprezece cai și patruzeci de câini, vâna toate soiurile de animale.

Dar fără îndoială că, pentru a-și onora titlul, vâna mai ales lupi. Ceea ce arăta câtă încredere avea în mirosul și în rezistența câinilor săi era faptul că, după lupi, onora cu locul al doilea mistrețul, apoi veneau feluritele soiuri de cerbi, apoi căpriorul. În sfârșit, atunci când copoii lui pierdeau urma, se năpustea după primul iepure care îi ieșea în drum, căci, așa cum spuneam, nobilul domn vâna în fiecare zi și mai degrabă s-ar fi lipsit o zi întreagă de mâncare și băutură decât să se lipsească de vânatoare.

Dar, așa cum se știe, oricât de iuți sunt caii, oricât de fin e mirosul câinilor, vânătoarea are sferturi de oră mai bune și sferturi de oră mai proaste.

Într-o zi, Marcotte se prezentă foarte plouat în locul unde îl aștepta baronul Jean.

— Ei bine, Marcotte – întrebă baronul Jean încruntând din sprâncene – ce s-a întâmplat? Văd după mutra ta că azi vânătoarea o să meargă prost.

Marcotte dădu din cap.

— Să vedem, vorbește! – făcu baronul, cu un gest de nerăbdare.

— Ei bine, monseniore, am vești despre lupul negru.

— Așa! – exclamă baronul Jean, căruia îi sclipeau ochii.

Într-adevăr, nobilul senior hăituisese până atunci de cinci sau șase ori dihania cu pricina, pe care culoarea neobișnuită a blăni

o făcea atât de ușor de recunoscut, fără s-o aducă însă niciodată în bătaia carabinei sau la îndemâna câinilor.

— Da – spuse iarăși Marcotte – numai că blestematul de dobitoc s-a folosit atât de bine de întunericul nopții, atât de bine s-a priceput să-și încruciceze urmele, încât l-am scăpat după ce am bătut jumătate de pădure.

— Marcotte, crezi că avem vreo șansă să punem mâna pe el?

— Mă îndoiesc.

— Pe toți dracii! – strigă seniorul Jean – care era vânătorul cel mai grozav la înjurături de la Nimrod încoace – nu mă simt astăzi bine deloc și am nevoie de un hallali³ ca să-mi treacă toanele proaste. Ia să vedem ce am putea vâna azi în locul afurisitului de lup negru.

— La naiba – zise Marcotte –, cu gândul numai la lup, n-am abătut nicio altă dihanie. Monseniorul dorește s-o pornim la întâmplare și să vânam primul animal care ne iese în drum?

Baronul tocmai se pregătea să-i spună lui Marcotte să facă după cum îl va tăia capul, când îl văzu pe micul Engouevent apropiindu-se cu pălăria în mână.

— Stai puțin – zise el – mi se pare că domnul Engouevent vrea să ne dea un sfat.

— N-am să-i dau niciun sfat unui senior așa mare ca dumneavoastră – spuse acesta, ascunzându-și sub o înfățișare în aparență umilă firea vicleană și prefăcută – dar este de datoria mea să vă spun că știu un cerb frumos prin împrejurimi.

— Să-ți vedem cerbul, Engouevent – făcu marele vânător de lupi – și dacă nu te-ai înșelat, o să capeți un scud nou-nouț.

— Unde ți-e cerbul? – întrebă Marcotte. Dar va fi vai de pielea ta dacă ne pui pe drumuri degeaba.

— Dați-mi-i pe Matador și pe Jupiter și o să vedeți.

³ Semnal vânătoresc.